ГОДИШЕН ДОКЛАД

за

извършените дейности и изразходвани бюджетни средства от читалищата на територията на община Търговище през 2018 г.

На територията на община Търговище има 38 читалища. От тях - едно в град Търговище, две в кв. Бряг и кв. Въбел и останалите са в селата на общината. Към ОНЧ „Напредък - 1864" – гр. Търговище съществува Регионален експертно-консултантски информационен център /РЕКИЦ/, чиято цел е да подпомага дейността на читалищата в област Търговище.

В изпълнение на Закона за народните читалища, чл.26а, ал. 4 и 5, председателите на читалищата, представят ежегодно своите доклади за осъществените читалищни дейности и за изразходваните от бюджета средства, през предходната година. Информацията от тях е обобщена и синтезирана в предоставения доклад за цялостната читалищна дейност през 2018 г.

I. Изпълнение на основните цели и извършени дейности от читалищата в община Търговище през 2018 г.

Читалищата са български традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места. Читалищата са юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на обществено полезна дейност.

Целите на народните читалища са да задоволяват потребностите на населението, свързани с развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност в населеното място, където осъществяват дейността си; запазване на обичаите и традициите на българския народ; разширяване на знанията на населението и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата; възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание; осигуряване на достъп до информация.

За постигане на своите цели от представените годишни доклади става ясно, че планираните дейности са реализирани:

- Поддържане на общодостъпни библиотеки с читални. Поддържане на библиотечни фондове, чрез дарения и закупуване на нови книги. Представяне на нови книги. Абонамент на вестници. Подготвяне на кътове по случай бележити дати и годишнини. Литературни четения. Предоставяне на нова литература и чрез между библиотечен заем.
- Поддържане на Информационни - Интернет центрове по програма „Глобални библиотеки - България".
- Развиване и подпомагане на любителското художествено творчество.
- Организиране на школи, кръжоци, курсове, клубове, кино и видео-показ, празници, концерти, честванията и младежки дейности.
- Събиране и разпространяване на знания за родния край.
- Поддържане на музейни сбирки.
- Предоставяне на компютърни и интернет услуги.

Добавени са и нови, възникнали в процеса на работа, реализирани успешно. Целогодишно читалищата в общината отбелязват по подобаващ начин, националните, официалните и народни празници. Провеждат местни концерти и поздравителни програми.

Библиотечно - информационна дейност:

Поддържане на библиотечен фонд. Набавени нови библиотечни материали, брой закупени нови книги, абонамент, читателски посещения, брой регистрирани читатели, степен на автоматизация в библиотеката, проведени мероприятия – представяне на нови книги, кътове, витрини, изложби, срещи с творци, литературни четения, честванията и годишнини и т.н. Информационни услуги, видеотеки, фонотеки и.т.н. Поддържане на Информационен център по програма „Глобални библиотеки – България“.:

- Библиотеката при читалището в село Алваново кандидатства по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ към Министерството на културата и бе одобрена – закупени са 157 броя книги. Проведени са различни мероприятия - кътове, витрини, изложби, четения, беседи, честванията свързани с годишнини на писатели, поети, революционери и други. Предоставяне на информационни услуги чрез интернет, брошури, преса и други.
- Издадени местни книги: „Български носии и шевици“,„Сладки изкушения от круши“. Подредени 48 кътове и витрини за различни празници, честванията, годишнини и други. Проведени летни читални и занимални, открити уроци за „Деня на грамотността“, „Ден без компютри“, „Ден за рисуване“, литературни четения, информационни бюлетини, стенлисти, анонс и други. В информационния център се извършват административни услуги като: изготвяне и попълване на различни по съдържание молби, изготвя се европейска автобиография, сканиране на документи, принтиране, копиране, ламиниране, обработка и отпечатване на текст. Провеждат се индивидуални обучителни курсове по компютърна грамотност – читалище село Стража.
- Библиотеката при читалището в село Давидово кандидатства по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ към Министерството на културата и бе одобрена – закупени са 98 броя книги. С подходящи мероприятия, като витрини, кътове, беседи, изложби на книги са отбелязани различни празници. От 2010 година библиотеката работи по програма „Глобални библиотеки - България“. Провеждат се обучения в интернет центъра.
- Библиотеката при читалището в село Баячево също кандидатства по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ към Министерството на културата и бе одобрена – закупени са 135 броя книги. Изготвят се табла за празници през месеца, за зодии, дейности, нещо интересно, за национални празници, любопитни дати и исторически събития. Функционира и информационен център – предоставят се услуги за попълване на документи, набиране, форматиране и разпечатване на текст, търсене в интернет по тема, консултации за ТД на НАП и БТ, консултации с юрист от фондация „Заедно в полза на хората“, изнесена инфо – точка на Европа директно.
- Читалище село Лиляк – поддържане на информационен и интернет център /Компютърна зала/. Извършват се: попълване на документи по образец, набиране, форматиране и разпечатване на текст, сканиране на документи, търсене в интернет по тема, консултации за ТД на НАП и БТ,

консултации с юрист от фондация „Заедно в полза на хората“. Библиотеката извършва библиотечно – информационно обслужване и осъществява подвижни форми за библиотечно – информационно обслужване при необходимост и книгоразнос по домовете. Създаване на библиотечна колекция с творби на местни автори – набавяне на книги от дарения, чрез презентации на книги и срещи – разговори с авторите им. За целта са проведени презентации на различни книги. Поддържа се витрина: „Нови книги“, витрина на фотоси. Създаден е Клуб „Приятели на книгата“;

- Читалище село Дългач - поддържане на информационен център по „Глобални библиотеки – България“. Предоставени информационни услуги: осигуряване на информация и достъп до интернет според интересите на потребителите, копирни услуги, разпечатване на информация по желание на посетителите.
- Читалище село Надарево – среща с писателката Атанасова – представяне на книгата „Наследството на Йохана“. Витрина с представяне на книгите на автора Георги Иванов негово дарение. Среща – разговор на тема: „Билколечение“. През националната седмица на четенето: Конкурс за най – много прочетени книги, Съвместна среща с НЧ село Дългач.
- Читалището в село Божурка осъществява библиотечно – информационна дейност, поддържа общодостъпна библиотека.
- Читалище кв. Бряг – с подходящи кътове, витрини, изложби на книги, презентации и други се отбелязват празниците, планирани в програмата на читалището.
- Читалище село Черковна – поддържане на общодостъпна библиотека, контакт с читатели и поддържане на библиотечен фонд.
- Читалище село Острец – подредени кътове и витрини по повод бележити дати.
- Читалище село Бистра – отбелязване на всички бележити дати и годишнини.
- Читалище село Здравец – проведени литературни вечери, презентации във връзка с национални и местни събития, уреждане на кътове и витрини на известни и видни писатели. Провеждане на викторини и конкурси за рисунки по литературни произведения на български и чуждестранни писатели и поети. Изнасяне на рецитали, провеждане на дискусии, беседи и открити уроци, срещи – разговори, разказване и прочит на любими приказки, стихотворения и част от литературни произведения и други.
- Библиотеката при читалището в кв. Въбел кандидатства по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ към Министерството на културата и бе одобрена – закупени са 175 броя книги. Проведени са редица мероприятия, оформяне на витрини, изготвяне на кътове и други.

Културно – просветна дейност:

Годишнини, честванията, концерти, празнични програми, изложби, творчески вечери, тържества и други.

Отбелязване на годишнини на читалища и състави:

- 120 години хор „Родна песен“ – юбилеен концерт – читалище гр. Търговище

- 90 години от основаването на НЧ „Пробуда - 1928“ село Кралево;
- 90 години от основаването на НЧ „Пробуда - 1928“ село Ралица;
- 90 години от основаването на НЧ „Пробуда - 1928“ село Съединение;

- Националните и народни празници се отбелязват подобаващо със концертни програми – читалище село Стража.
- В читалището в село Давидово се отбелязват с подходящи мероприятия следните празници: празник на моето село, концерт на „Шарено герданче“, гостуване на Държавен куклен театър – гр. Търговище.
- Гостуване на театрална младежка група към читалището в кв. Въбел – читалище село Баячево.
- 100 години от рождението на Неделчо Камов – читалище село Буховци.
- Читалище кв. Въбел – участие в историческата възстановка „Освобождението на гр. Смядово“, Поклонение и поднасяне на цветя пред паметника на загиналите във войните геренци, „Мини Мис и Мистър Талант – Въбел, Лятно кино, Вечер на руската песен.

Развитие на любителско - художественото творчество:

Поддържане и доказани изяви на художествените състави. Постоянно действащи и временни художествени колективи. Изяви на прегледи на художествена самодейност - международни, национални, регионални и общински участия. Спечелени награди. Школи, клубове, курсове по изкуства, ателиета, студиа. Орагнизиране и участие в общоселски празници, фестивали, събори.

- Участия на Група за автентични шопски народни песни „Авлига“ село Стража във фестивала „Люлека ми замириса“ – гр. Търговище, участие на ГАШНП „Авлига“ във Фолклорен събор „Еленово – 2018“ с. Еленово, община Нова Загора получени грамота и диплом и трето място за Танцова група „Шопска ороигрица“; участие ГАШНП „Авлига“ и ТГ „Шопска ороигрица“ във Фолклорен фестивал „С хоро и песен във Водица всяка есен“ – с. Водица, община Попово; Национален тракийски фолклорен събор „Богородична стъпка“ – Старозагорските минерални бани; VIII фестивал за народно творчество „Сребърни пафти“ с. Острец – второ място и диплом за обичая „Прошка“; Събор на хумора - „Който се смее не старее“ с. Паламарца, община Попово – първо място и златен медал. Към читалището функционират Литературен клуб „Млад творец“и Кръжок „Сръчни ръчички“.

Кръжок „Сръчни ръчички“ – проведени са редица творчески работилнички и сътворилнички със участниците в кръжока за изработване на картички за различни празници, сувенири, декупаж, мартенички и други произведения на приложното изкуство. Участие на литературен клуб „Млад творец“ и кръжок „Сръчни ръчички“ в Национални конкурси в градовете: София, Сливен, Враца, Плевен, Сунгуларе, с. Имренчево, община Велики Преслав получени 15 грамоти, 1 сертификат. Организирани и проведени два национални конкурси за рисунка „Да изгоним злото от селото“ и изработка на кукла – кукер „Вълшебството на кукерската маска“, а другият е на тема: „Земята и природата“ за рисунки и предмети на приложното изкуство.

- Читалището в село Алваново подпомага своите художествени групи. Постоянно действащи са група за автентичен фолклор, двама индивидуални изпълнители, група за народни обичаи, група за представяне на народни носии, група за руски песни. Участията и изявите на самодейците през

отчетната година са: Национален фестивал за автентичен фолклор „Песни в полите на Балкана“ – с. Жълтеш, Габрово – грамоти за участие, диплом, първа награда и медал за индивидуален изпълнител, диплом, първа награда и медал за представяне на носии, „Никой не е по – голям от хляба“ – с. Ресен, Велико Търново – грамоти за участие, плакет за второ място на група за народни обичаи, плакет награда на Кмета за сватбена ритуална пита, „Събор на хърцоите“ – с. Кацелово, Две могили - - грамоти за участие и предметна награда, Фестивал на кешкека и народните умения – с. Радилово, Пещера – грамота за участие, предметна награда и художествена литература, Регионален фестивал на руската песен „Пусть всеггда будет солнце“ – с. Горна Студена, Свищов – грамоти за участие, плакет за две втори места и едно трето, празник на младото вино и пресния суджук – с. Кюлевча, Шумен – грамота за участие на групата за народни обичаи; „Вечер на руската песен“ – кв. Въбел, Търговище – грамота за участие; Временни групи: Детска група за художествено слово. Създадените клубове – „Приятели на книгата“, „Приятели на Русия“, „Хоби – клуб“, „Фото и видео изкуство“ „Работа с деца“, „Художествено слово“, „Младежки дейности“, „Доброволец“ към читалището са много активни и участват във всички форми на дейности, като честванията, тематични сбирки, различни видове изложби, творчески работилници, заснемане, видеоклипове, организиране на срещи, концерти, тържества, програми, полагане на доброволен труд и други.

- Участие на двете детски групи към читалището в село Кралево – Певческа група „Пъстра китка“ – група за български песни и танци – 14 деца, от които двама индивидуални изпълнители и един дует и Детска фолклорна група „Елмаз“ – група за турски песни и танци – 8 деца. Изяви в редица събори и фестивали: Тракийски събор „Богородична стъпка“ – Старозагорски минерални бани – ПГ „Пъстра китка“ – награди – плакет и диплом за принос в съхраняването и популяризирането на традиционната култура; Фестивал за народно творчество „Сребърни пафти“ – село Острец – ПГ „Пъстра китка“ – втора награда за индивидуално изпълнение на Емине Сиракова; Общоселски празник „Сирни Заговезни“ – село Стража – грамота за участие; Общински фолклорен събор „Тюлбе“- село Сейдол – ПГ „ Пъстра китка“ – грамота и плакет за участие ; Регионален събор „И си носим песента“ – с. Горно Новково – грамота и плакет за участие; Традиционен събор „Баба конду“ – ПГ „Пъстра китка“ и ТС „Елмаз“ – грамота за участие и на двете групи; ;„Празник на баницата“ – село Макариополско- ПГ „Пъстра китка“ – грамота за участие;
- Към читалището в село Давидово действа Женска фолклорна група „Славеи“ - 17 участника, 11 участия, разучени 3 нови песни. Участие в Пети събор на хумора в народното творчество Паламарца, „Весел майсторлък“ – диплом за участие, Фестивал за народно творчество „Сребърни пафти“ село Острец, участие в празника „90 години читалище село Ралица“, „90 години читалище село Съединение“, участие във фестивала „Люлека ми замириса“ – гр. Търговище, участие в тържества в селата Бистра и Надарево – получени грамоти. Участие в местни мероприятия. Към читалището съществуват Клуб „Усмихвай се“ с децата рисуват, гледат детски филмчета, четат приказки, учат танци и се забавляват, Клуб „Приятели на книгата“ – организират и провеждат четене, разглеждане, обсъждане на книги, викторини и други.
- Участие в Традиционния събор „Баба Конду“ – читалище село Дралфа;
- Поддържане и изяви на състава към читалището в село Буховци – с.Жълтеш – трета награда, трета награда от с. Паламарца, първа награда от

гр. Попово, участие в с. Острец, гр. Стара Загора , с. Съединение, с. Макариополско и други.

- Участие на групата при читалището в село Ралица – „Петровска китка“ – гр. В. Преслав, във фестивала за народно творчество „Сребърни пафти“ – село Острец, община Търговище;
- Читалище село Лиляк – Сформирани два състава: Женска фолклорна група и Детска фолклорна група „Лиляче“
- Читалище село Дългач – участие във фестивала за народно творчество „Сребърни пафти“ – село Острец.; Кръжок „Сръчни като мама“ – изработване на изделия от мъниста. Работа с жените за изработване на изделия по техни предложения.
- Читалище село Надарево – Детска театрална група „Мечтатели“ и Сборна детска певческа група „Звънчета“. Хоби клуб „Боц оттук – боц оттам“. Местни изяви: Тържество в ДГ „Първи юни“ с. Надарево, Тържество в ДГ с. Дългач, „Коледно вълшебство“ – представяне на обичаите „Бъдни вечер“ и „Коледуване“,драматизация на приказката – „Празник на вълшебната гора“.;
- Читалище село Божурка – Женска фолклорна група – само местни изяви. Действа и кръжок „Сръчни ръце“.
- Читалище село Ловец – участие във фестивала „Сребърните пафти“ село Острец и Празника на охлюва в с. Алваново.
- Участия на читалището в село Пробуда – в Национален конкурс в село Стража – първо място; в Пети събор на хумора в село Паламарца в раздел „Весел майсторлък“ – второ място, Национален конкурс за тематична рисунка и кукерска маска в село Стража.
- Изяви на групата при читалище село Пресиян във фестивала „Сребърна пафта“ в гр. Кюстендил – завърнаха се от там със голямата награда – сребърна пафта, грамота и плакат. Участие на групата за автентичен фолклор във фестивала „Богородична стъпка“ – Старозагорски минерални бани – грамота за участие, предметна награда.
- Участие на фолклорната група към читалището в село Макариополско – „Фисекът пее“ – село Буховци, на празник в село Пробуда, село Съединение фестивал „Люлека ми замириса“ – гр. Търговище, „Богородична стъпка“ – Старозагорски минерални бани.
- Читалище село Вардун – състав за народни танци – 10 момичета; състав за ромски танци – 8 момичета. Сформирани са: кръжок „Сръчни ръчички“ и клуб „Млад доброволец“.Участие със самодейните състави в Международен фестивал „Отворено сърце“ – гр. Велико Търново, фестивал „Богородична стъпка“ – гр. Стара Загора, изяви на общоселски и училищни тържества;
- Читалище село Острец – към читалището действа певческа група „Беломорски извор“ – три изяви в регионални събори – грамоти и предметни награди.;
- Читалище село Бистра – действа певческа група „Детелина“. Изяви: Фестивал „Люлека ми замириса“ – гр. Търговище, Регионален преглед на любителското творчество- гр. Попово – трето място; фолклорен събор „Автентичност и съвремие“ – гр. Попово – второ място. Изкаран сертификат за майсторски клас – гр. Попово. Участия: Илинден – събор на село Пресиян, 90 години – читалище село Ралица, 90 години читалище село Съединение, Тракийски фолклорен събор „Фисекът пее“ – село Буховци, „Богородична стъпка“ – Старозагорски минерални бани;
- Участия на двете действащи фолклорни групи ДФГ „Лазарки“ и ДФГ „Коледари“ и индивидуални изпълнители по словесен беломорски, шопски и

влашки фолклор при читалището в село Здравец. Изяви в Десети преглед на читалищното любителско творчество - град Попово.

- Читалище кв. Въбел:

Певческа група „Въбелчанки“ – XXII Старопланински събор „Балкан Фолк 2018“ град Велико Търново – присъдена почетна грамота и препоръка. XI Фолклорен фестивал „От Дунав до Балкана“ – гр. Борово- грамота. Участие в село Баячево по повод Димитровден.;

Група за пресъздаване на народни обичаи – участие с обичаят „Харизване на дете“ в XII Национален тракийски фолклорен събор „Богородична стъпка“ – Старозагорски минерални бани – грамота.;

Младежка група за пресъздаване на обичаи – Възстановяване на обичаят „Припяване на паламарки“ по повод Еньовден. Участие в IX Национален фестивал за автентичен фолклор „Песни в полите на Балкана“ с. Жълтеш – първо място и златен медал. Участие в ежегоден Илинденски събор – село Пресиян – грамота. Участие във XI Фолклорен фестивал „От Дунав до Балкана“ – гр. Борово – първо място и златен медал. Участие във VIII фестивал на народното творчество „Сребърни пафти“ – село Острец – грамота. Участие в празничната програма в село Алваново – грамота. Участие в празничната програма в село Съединение – грамота.;

Младежка театрална група - V Събор на хумора и народното творчество в село Паламарца – втора награда и сребърен медал. Участие в село Баячево по повод Димитровден.

Певческа група за автентичен фолклор – XXII Старопланински събор „БАЛКАН ФОЛК“ - гр. Велико Търново – почетна грамота, диплом и препоръка за участие в Балкански шампионат по фолклор „Евро фолк – Жива вода“ в Хисаря. Участие в Пети събор на хумора „Който се смее, не старее“ в село Паламарца. Участие в XI Фолклорен фестивал „От Дунав до Балкана“ – гр. Борово - грамота.

Участия в празничните програми, организирани от читалището. Към читалището функционират – лазарска, коледарска и сурвакарски групи.

Организиран и проведен V Детски пленер по изобразително изкуство, съвместно с ЦПЛР - ОДК, гр. Търговище – читалище село Момино.

- Към читалището в село Маково действа – Детска фолклорна група „Китка“ – участие имат във фестивала в Сейдол.

Автентичен фолклор, занаяти, събори и фестивали:

- Претворяване на местни традиции за „Сирни Заговезни“ – възстановен е местният обичай „Прошка“ и „Въртене на оратник“, както и „Спасовден“ – читалище село Стража;
- „Мартеница за всеки дом“ – изработени съвместно от деца и възрастни - закичен всеки дом – читалище село Момино;
- Пресъздаване на „Бабин ден по алвановски“ – читалище село Алваново;
- Пресъздаване на обичая „Лазаруване“ от самодейната група – гр. Търговище и в село Кралево – читалище село Кралево;
- Претворяване на Трифон Зарезан, Лазаруване, Великден и Коледа – читалище село Дралфа;
- Лазарки в село Лиляк. Самодейните състави участват активно в концертните прояви на читалището и културния календар на селото.

- Пресъздаване на обичаите – Лазаруване и Коледуване – читалище село Голямо Ново.
- Претворяване на обичаите за Лазаровден и Коледа – читалище село Подгорица.
- Организиране и провеждане на празник за „Сирни Заговезни“ и сбор на село Пробуда.
- Възстановка на „Жътва“, организираха и проведоха празник на читалището и селския събор на Илинден в село Пресиян.;
- Пресъздаване на обичаят „Лазаруване“ на Лазаровден – читалище село Макариополско.;
- Читалище село Съединение – проведе се традиционния курбан за здраве на жителите на селото – Илинден.
- Провеждане на Тракийски фолклорен събор „Фисекът пее“ – от читалището в село Буховци.
- Провеждане на Фестивал за народно творчество – „Сребърни пафти“ – читалището в село Острец.

Общоселски празници**:**

- Организиране и провеждане на празници –„Охльо –Бохльо, покажи си рогцата“ – празник на улешките и „Алваново – село под слънцето“ – празник на селото – читалище село Алваново;
- Провеждане на вече традиционния празник -„С баница и в делник и в празник“ – читалище село Макариополско.
- Провеждане на уникалният празник на мекицата – читалище село Буховци;
- Организиране и провеждане на Втори празник на чесъна– читалище село Пробуда;
- Провеждане на местни традиционни празници: празник на говедарчето – читалище село Стража;
- Празник на виното и любовта – читалище село Баячево;

Образователна дейност:

Езикови школи. Курсове по математика, природни и хуманитарни науки, информационни технологии. Кръжоци. Лекции. Уроци. Беседи и т.н.

- Развива се кръжочна дейност, изнасят се открити уроци във връзка със грамотността на учениците, провеждат се беседи на различни теми, касаещи населението на село Стража.
- Сдружение „Диабет“ - здравна беседа; „Агресията при малките деца и как да реагираме“ – лекция; „С дъх на билки, лечебни и магични“ – лекция; „Ако не ценим това, което имаме значи не го заслужаваме“ – беседа – читалище село Алваново;
- Кръжок „Сръчни ръчички“ – детска работилница; Клуб „Приятели на книгата“, Клуб „Млад кулинар“ – читалище село Кралево;
- Кръжок „Сръчни ръчички“ за изработка на кукерски маски, мартенички, сурвачки и други – читалище село Драгановец;
- В информационен център по програма „Глобални библиотеки – България“ са реализирали редица образователни игри и програми с

младите хора на селото. Обслужват в ежедневието различни групи хора в областта на информационните технологии и интернет услуги – читалище село Давидово.;

- Английска събота, матури по БЕЛ – разпечатване, попълване и проверка в интернет на точките и оценките – 5 - 6 ученика. Беседи с възрастните хора на здравословна тематика – читалище село Баячево;
- Направи си сам „От нищо нещо“ – читалище село Буховци;
- Ден на Европа – беседа, „Библиотекар за един ден“, „Световен ден без тютюнопушене“ – беседа. През ваканциите – занимания по интереси, игри, художествено – творческа дейност. Интернет – прозорец към света. Интерактивно образование, според потребностите на децата. Литературно четене.
- Читалище село Надарево – Ателие „Палитра на Детството“: карнавал на маските – представяне на изработените смешни карнавални маски, рисунки; Весела Баба Марта – изработване на мартеници и картички, фенери от тиква – работилница и изложба за Хелоуин.;
- Кръжоци към читалище село Пробуда има по приложни изкуства и изработване на кукерски маски и кукли.;
- Функционира кръжок „Сръчни ръце“ към читалището в село Острец. Беседа по повод 8 март, здравна беседа на тема: „Диабета и последствията му“;
- Към читалището в село Здравец действат: Кържок „Сръчни ръчички“, Кръжок „Цветарство“, Курс „Готварство“, Курс „Дърводелство“ и Курс „Плетене“, Курс по „Българска народна везба /бродерия/, Курс „Шеф и кройка“.;
- Читалище кв. Въбел – „България през Средновековието“ – беседа и демонстрация на открито с лък, бич, боравене с брадва по повод Съединението на България.

Краеведска дейност:

Етнографски сбирки, летописни книги, мероприятия, свързани с издирване, съхраняване, изучаване на песни, легенди, истории за родния край, населеното място и други.

- Поддържане на етнографска изложба „Сенки от миналото“, нумизматична сбирка, попълване на летописната книга и други – читалище село Стража.
- Поддържане и обогатяване на етнографска сбирка от дарения – читалище село Момино.
- Постоянни музейни сбирки, колекции и кътове: „Етнографска“, „Българска войска юначна“, „Ретро“, „От времето на социализма“, „Дружба с другите народи“, „Приятели на читалището“ , издания през двадесетте и тридесетте години на вестници, книги, календар, именник и други. Описани са различни обичаи, съставен е речник на типичните алвановски думи, география названия, имена на хора, фамилии, автентични алвановски песни, които са нотирани. Издадени са книжките: „Алваново – нашите добри практики“, „Охльо – Бохльо, покажи си рогцата“ – празник на улешките,

„Алваново – село под слънцето“ – кратка историческа справка, „Носиите от миналото на Алваново“ – облеклото на алвановци през годините, „Афоризми“ – лично творчество – читалище село Алваново.

- Обособяване на етнографска сбирка с предмети от Герловския край – читалище село Драгановец.
- Поддържане на етнографска любителска сбирка, свързана с бита и поминъка на селото. Читалището събира, съхранява и разпространява знания за родния край – читалище село Давидово.;
- Поддържане на етнографска сбирка – читалище село Дралфа.
- Изложба на тема: „Да се завърнеш в бащината къща“. Остава постоянна с обогатяване на предметите от бита на живеещите в селото- читалище село Баячево.
- Поддържат етнографска сбирка с експонати от местния фолклор във фоайето на читалището. Организирана презентация на книгата: „Лиляк: Българщината….“ От Цветана Цанева. И са се запознали с обичаи, легенди и народни песни от с. Лиляк описани в книгата й.;
- Читалище село Дългач – среща – разговор с жените на тема „Моето минало“;
- Читалище село Надарево – „Дърво с корен“ – представяне на легендата „Къз мезърлъ“, „Щрихи от миналото на Надарево“ – история за родния край с възрастните хора от селото.;
- Читалище село Подгорица – поддържане на етнографска сбирка.;
- Читалище село Пресиян – през летните месеци се проведоха срещи с представители от РИМ – гр. Търговище, проведоха се беседи, получиха се знания за родното село Пресиян, истории за бита и живота на хората населявали нашите родни места.
- Читалище село Съединение – поддържа се етнографска сбирка.
- Читалище кв. Въбел – характерно за Герен е приготвянето на пещени ястия за да съхранят традициите за бъдещите поколения и по повод най – големият християнски празник „Великден“ са записали рецептите: „Великденски печен пуяк в пещ по Геренски“, „Геренска великденска яхния с кокошка“, „Захаринки“ или „Домашни курабии“, „Тънкости за великденския козунак“. За втора поредна година самодейци към читалището участваха в седмият национален събор на овцевъдите в България, като демонстрираха направата на автентични български ястия. Изготвяне на речник от остарели използвани думи от жителите на квартала;

Спортни и младежки дейности. Екологични инициативи:
Турнири, походи, състезания и други. Екологични инициативи и други.

- Организиране и провеждане мини футболен турнир със футболни отбори от няколко села Стража, Момино – завоювано второ място и Кралево - завоювано първо място, Драгановец – спечелено първо място и Подгорица – организиран от Общински читалищен съвет – гр. Търговище.

- Към читалището в село Стража функционира - Екологичен клуб „Зелено човече“ участва във Националната инициатива – „Да изчистим България заедно“. През изминалата 2018 година се включиха в акцията „ Събери капачка – дари живот“ – събраха и предадоха 100 кг капачки за болницата „Св.Анна“ – гр. Варна, като подпомогнаха закупуването на медицинска апаратура.
- „Седмица на гората“ – засадени дръвчета в парка; Участие в кампанията „Да изчистим България заедно“; – читалище село Момино;
- Почистване, залесяване, поддържане на празни общински терени. Почистване и боядисване на автобусната спирка – читалище село Алваново.;
- Спортен празник по случай 6 септември – Денят на Съединението – читалище село Голямо Соколово;
- Участие на читалището в село Кралево в инициативата „Да изчистим България за един ден“; Лятна читалня на открито с децата от клуб „Приятели на книгата“.
- Поход до Тракийската базилика и почистване на района около нея – читалище село Драгановец;
- През летните месеци се проведоха: турнир по табла и тенис на маса – читалище село Давидово;
- Участие в кампанията „Да изчистим България заедно“ – читалище село Дралфа;
- Гражданска инициатива – „За чист въздух село Баячево“ – включени 11 доброволеца, засадени 11 бр. липи. Участие в инициативата – „Засади или купи“ на Сдружение „Заедно за децата на Търговище“ – засети 3 ябълки и 2 череши в селото – читалище село Баячево.
- Турнир по тенис на маса „Недялко Пенев – Кабака“. Участие в инициативата „Да изчистим България заедно“ – читалище село Буховци;
- Посрещане на Първа пролет – излет. Бране на билки – Еньовден. Почистване около читалището и около църквата – читалище село Лиляк.
- Излет до гората по повод „Еньовден“ – събиране на билки – читалище село Острец.
- „С четка и бои Въбел покажи“ – деца рисуваха знакови сгради от квартала. Акция „Настроение“ – с цел създаване на настроение, сред деца и възрастни се организира изрисуването на гаража, който се намира до детската площадка в квартала, пресъздадоха се актуални анимационни герои. „Турнир по пейнтбол“ по повод Денят на Европа. Включиха се в предизвикателството „Засади дърво или плати“ – целта бе да се озелени пространството, да е по – чист въздуха и да се осигури необходимата прохлада през горещите летни дни. С това са подкрепили и гражданската инициатива в квартала за почистване на детската площадка и облагородяването й. Участие и в инициативата – „Да изчистим България за един ден“- почисти се пространството,около гробищния парк в квартала.

Дейности в полза на туризма:

- Походи до заслон в Стражанския балкан – читалище село Стража.
- Поддържане на екопътеки в района – читалище село Момино.
- Излети – читалище село Алваново.
- Проведоха се забавни игри на открито – читалище село Давидово.
- Организирана екскурзия до Велики Преслав – читалище село Баячево.
- 3 – ти март – изкачване на Фисека; 22 март – Първа пролет – излет до язовира; 24 юни – Еньовден – събиране на билки – читалище село Буховци;
- Екскурзия до гр. Ловеч, Деветашка пещера, Крушунските водопади, Къкринското ханче – читалище кв. Бряг;
- Посещение на Демир баба теке – читалище село Черковна.;

Социална дейност:

Реализирани инициативи със социална насоченост с цел социална и културна интеграция на различни социални общности, включително такива в риск, неравностойно положение, етнически групи, възрастни хора, хора с увреждания и други. Дарителски кампании и акции. Доброволчество. Благотворителна дейност.

- Читалището в село Стража е в тясно сътрудничество със потребителите от Комплекса в кв. Бряг, Дневен център ДАР и Защитено жилище село Лиляк. Съвместните визити са свързани със отбелязване на традиционни празници и обичаи. Участие на читалището в благотворителни базари за подпомагане в набирането на средства за възстановяване на църквата „Св.Параскева“.
- „Доброволческа дейност“ – акция за събиране на дрехи, и обувки в помощ на социално слабите семейства от селото – читалище село Кралево.
- Доставяне на книги в домовете на две незрящи деца и подпомагане присъствието им на различни прояви на читалището в село Драгановец;
- Читалище село Давидово – осигуряване работа по Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица към Агенция по заетостта, чрез Дирекция „Бюро по труда“ гр. Търговище, Доброволчески клуб, Клуб на пенсионера, родители, деца и ученици от малцинството. Работа с хора с увреждания, етнически малцинства, работа с различни възрастови групи, развитие на доброволчеството.
- Доброволчески клуб 29+ - дарителска кампания за дрехи. Работят с деца с увреждания и техните семейства – помощ при попълване на документи, съдействие при посещение на лекар, търсене на необходими за ежедневието материали, придружаване до различни институции и други. Осигурен достъп до зрителския салон за хора с инвалидни колички. Читалището разполага с инвалидна количка, която се предоставя на нуждаещи се. Всяка сряда възрастните хора се събират в библиотечна зала от Димитровден до Великден –

темите на разговор са различни, участват във всички мероприятия на читалището. Предлагат идеи за работа – читалище село Баячево.

- Дарения на книги, спонсорства – читалище село Буховци;
- Читалище село Лиляк – работи с различни възрастови групи, най – вече с деца до 14 години. Работят с три етнически групи: българи, турци и роми. Работят с възрастни хора и хора с увреждания – инвалиди. Успешно партньорство с Пенсионерски клуб село Здравец и имат няколко общи мероприятия преди всичко обсъждане на книги. Дарителски кампании, организирани около големите празници: Коледа и Великден набавяне на дрехи за социални групи деца с нисък социален статус. Организиране на дарителски кампании за докомплектуване на книги от дарители – читатели.
- Читалище село Дългач – срещи разговори за „Домашно насилие“ съвместно с Асоциация „Ная“ по техни проекти. Работа с бременни жени със специалисти от Асоциация „Ная“.
- Читалище село Надарево – приобщаване на етническите групи от селото в работата на читалището: културна и социална ингерация: срещи – разговори в библиотеката на тема „Общуване и контакти на младежта“, включване в организираните мероприятия.
- Читалище село Божурка – работят с целеви групи – деца и възрастни хора. Имат доброволческа дейност – поддръжка на селския парк.;
- Читалище село Голямо Ново – срещи на НПО с етнически групи;
- Читалище село Ловец – почистване на двора на читалището, изрязване на храсти, поддържане на тревните площи.;
- Читалище кв. Бряг – успешно партньорство с Клуба на пенсионера.
- Читалище село Подгорица – среща на НПО с етнически групи в риск.
- Читалище село Вардун – партньори на Клуба на НСО по Програма за жилищни подобрения и програма „Библиотека на играчките“.
- Читалище село Острец – с доброволен труд е боядисана оградата на читалището и параклиса.
- Читалище кв. Въбел – кампания за набиране на дарения за приюта на отец Иван в Нови Хан. Приемаха се дарения на хранителни продукти, дрехи и обувки в читалището. Част от даренията от дрехи бяха раздадени на нуждаещи се многодетни семейства от квартала и близки села. Коледна щуротека – мероприятие за младежи с умствени увреждания от защитеното жилище в село Лиляк съвместно с деца от Въбел.

Организационна дейност. Повишаване квалификацията на кадрите:

- Обучения ИКТ за библиотекари – Форум „Неконференция с международно участие /Финландия/ на тема: Библиотекарят отблизо – вчера, днес, утре“; Национален форум с международно участие – „Библиотеките днес и цифровата трансформация – 2018“ – хотел „Рамада“ гр. София; Информационна среща – „Бъдещето на Кохезионната политика на ЕС“ – читалище село Стража;
- Обучение в Кранево – читалище село Момино;

- Участие в организирани обучения от РБ „Петър Стъпов“ – гр. Търговище, Общински читалищен съвет – изнесени обучения, обмяна на опит, самообучение – читалище село Алваново.
- Участие в Национален форум „Библиотеките днес“ – Ролята на обществената библиотека в съвременното общество. Участие в обучение организирано от Община Търговище, Регионална библиотека, Общински читалищен съвет – читалище село Давидово.
- Читалище село Баячево - участие в обучения на Общински читалищен съвет – гр. Търговище, Европа Директно – гр. Шумен, Тръст за социална алтернатива – писане на проекти по тяхната програма. Ежемесечни работни срещи с членове на клуб НСО Търговище. Ежемесечни срещи с членове на ОЧС.
- Участия в семинари – читалище село Буховци;
- Читалище село Лиляк – работещите в читалището участват във всички месечни сбирки на РЕКИЦ, Регионална библиотека и обучителни инициативи по прграма „Глобални библиотеки – България“
- Читалище село Дългач – участие в организираните обучения и семинари от Общински читалищен съвет, Клуб на НСО – гр. Търговище. Участие в Национален форум по „Глобални библиотеки – България“.
- Читалище село Надарево – участие в организираните обучения и семинари на ОЧС, Клуб на НСО – гр. Търговище.
- Читалище село Острец – участие във всички обучения, организирани от ОЧС, РБ „Петър Стъпов“ – гр. Търговище и РЕКИЦ – гр. Търговище.
- Читалище кв. Въбел – ИКТ за библиотекари. Ежемесечните работни срещи на читалищните секретари, организирани от РЕКИЦ, Община Търговище и РБ „Петър Стъпов“ – гр. Търговище.

Стопанска дейност.Търсене на възможности за подобряване на материално – техническата база.

Ремонтни дейности, облагородяване на средата около читалището, обновяване на инвентар и т.н.

- Закупени 12 бр. столове за читалнята. Посадено декоративно дръвче пред сградата – читалище село Стража..
- Ремонт на съществуващи помещения, използвани за съхранение на помощни и отоплителни материали – читалище село Момино.
- Монтирано видео наблюдение на сградата и вътре помещение. Получено дарение за подобряване интериора на помещенията в читалището. Постоянно поддържане на изградените декоративни кътове – „Зелен кът градина“ край читалищната сграда, „Орехчето“ – читалище село Алваново.
- Сградата на читалището и двора в село Давидово се поддържат в добро състояние. Участие в инициативата „Засади дърво или плати“ – засадени три дръвчета в двора на читалището.
- Подмяна на дограма – читалище село Дралфа.
- Шпакловка и измазване на фоайе – I – ви етаж, вход – читалище село Баячево.

- Поставяне на щори. Засяване на градинките в прилежащите площи на читалището – село Буховци.
- Читалище село Лиляк – почистване на площите около читалището, изрязване на розите, окосяване на тревата, подновяване на цветята в библиотеката и засаждане на нови през есенно – зимния период.
- Читалище село Надарево - почистване на детската площадка и тревната площ около читалищната сграда.
- Читалище село Пробуда – изработване на графити на една от стените.
- Читалище село Вардун – ремонт на киносалона – шпакловане, боядисване, подмяна на крушки, ремонт на столовете в залата.;
- Читалище село Острец – материално – техническата база е в много добро състояние. Засадени 5 дръвчета в двора на читалището, същия непрекъснато се поддържа в добър вид.
- Читалище село Бистра – освежаване на читалищната сграда - вътрешните стени на сградата – шпакловане и боядисване и външно боядисване на част от фасадата.

Проекти и партньорства:
Кандидатстване по проекти, програми. Спечелени проекти.

- Партньори по проект на РБ „Петър Стъпов“ – гр. Търговище „Българският дух – възроден и безграничен. Нематериалното културно наследство в гр. Търговище – България и гр. Търговище – Румъния“ – възстановка на Тодоровден – читалище село Кралево.

- Участие на читалището в село Стража, като партньор във проекта „Детска дигитална академия“ на РБ „Петър Стъпов“ – гр. Търговище по програма „Глобални библиотеки – България“

- Читалището в село Давидово – продължава работата им със Сдружение „Клуб на НСО“ и Фондация за децата в риск по света. Провеждат се групи за игра с деца и родители по програмите – „Библиотека на играчките“, „Музика в действие“ и „Разкажи приказка“.

- Читалище село Лиляк - партньори по проекта „Да се учим чрез игра“ – набавени са за най – малките игри дървени, образователни – 20 бр.

В законоустановения срок не представиха докладите си:

НЧ „Васил Левски – 1925“ село Васил Левски
НЧ „Светлина -1947“ село Търновца
НЧ „Напредък – 1928“ село Преселец
НЧ „Искра – 1927“ село Руец

Дейности:

- Читалище село Васил Левски – Курбан на селото за Илинден; Отбелязва се с панихида обесването и рождението на Васил Левски; отеблязват се празниците – Лазаруване, Бабинден, Първи юни, Еньовден, всички по значими празници през годината.; Към

читалището действа група за автентичен фолклор - участия в събора на село Пробуда, гр. Нови Пазар, Старозагорски бани, с. Острец. Спечелени награди – грамоти.; Почистване на парка в селото и двора, около беседката на читалището.; Участие в инициатива на село Стража за събиране на капачки.;

- Читалище село Руец - През 2018 година бяха изготвени кътове, изложби по повод празниците през годината. На Гергьоведн се проведе сбора на селото.; Отбелязаха се празниците – Трифон Зарезан, 3 март, 8 март, Първа пролет, Международен ден на труда, Първи юни, Конни надбягвания за Тодоровден.; Към читалището действа Женска фолклорна група „Китка“ – участие във фестивала на любителското творчество – гр. Попово – грамота за участие.; Участие на отбора на село Руец във „Мини футболния турнир“ организиран от ОЧС.;

Не представиха докладите си:

НЧ „Развитие – 1938“ село Буйново
НЧ „Съзнание – 1948“ село Миладиновци
НЧ „Асен Златаров -1945“ село Росина

Планирани и реализирани дейности на Образцово Народно Читалище „Напредък -1864“ гр. Търговище, община Търговище за 2018 година:

- Общо - 27 прояви;
- Традиционни прояви:.
  1. Китайска нова година – концерт и изложба.
  2. Седмица на китайското кино.
  3. Вечер на китайския език.
  4. Майски литературни вечери.
  5. „Здравей здраве“ – фестивал на здравословния начин на живот.
  6. Димитровден-празник на читалището.
  7. Детско коледно шоу
  8. Поддържане на редица форми на клубове, кръжоци и състави:
     - Хор „Родна песен“ с диригент Красимира Коларова;
     - ВИС „Златни зари“ с ръководител Събина Георгиева;
     - Литературен клуб за възрастни с ръководител Иван Стойчев;
     - Модерен балет „Galaxy“ с ръководител Екатерина Петрова;
     - Вокална студия с ръководители Иванка Иванова и Петя Димова;
     - Дискусионен клуб „Позиция“ с ръководител Радка Иванова;
     - Школа по изобразително изкуство „Шарени пръсти“ с преподавател Магдалена Стоянова;
     - Движение за духовна култура с ръководител Радка Иванова;
     - Театрална студия с ръководител Грета Неделчева;
     - Клуб „Естествен цвят“ с ръководител Павлина Иванова-Кадънова;

Външни дейности:

- Клуб за народни танци „Джумалийци“ с ръководител Стамен Стаменов;
- Музикална школа „Доминанта“ с ръководител Иванка Иванова;
- 3 D Кино – Любен Любенов;
- Курс по паневритмия с ръководител Ефросина Ангелова;
- Клуб „ Каланетика и зумба“ с ръководител Екатерина Петрова;

9. Доказани изяви на читалищни форми с международно участие и награди:

- Участие на Балет „Галакси“ в XII Международен танцов фестивал „Танцуваща река“ град Русе - първо и второ място на подготвителната група и второ място за първа възрастова група;
- Участие на Театрална студия в I Международен младежки фестивал „Славянски звън“ – град Варна – първо място в първа възрастова група с ултравиолетовата постановка „Рио“ и етюда „Фолклорна игра“;
- Участие на Вокална студия в V Балкански фестивал на руската песен, град София - първо място за индивидуален изпълнител в трета възрастова група, второ място за групата;
- Участие на школа за изобразително изкуство „Шарени пръсти“ в XXX Международен конкурс за детска рисунка в Газиантеп, Турция и Международен конкурс „Македония“ 2018. Завоювани един златен медал и два сребърни. За своята представена колекция, школата е отличена с медал – „Златна четка“ – награда за най – добра колекция от рисунки.
- Участие на Театрална студия в XIII Национални ученически театрални празници „Тодор Колев“ – гр. Шумен 2018 – плакет и диплом за участие и постигнати високи резултати в театралното изкуство.
- Участие на Балет „Галакси“ в I Национален танцов конкурс „Танцова вртележка“ 2018 – гр. Горна Оряховица – грамоти, първо място за първа възрастова група в раздел съвременни танци, първо място за подготвителна група в раздел характерни танци, първо място за втора възрастова група в раздел характерни танци. Специална награда за изпълнение за втора възрастова група в раздел съвременни танци. Диплом за отлична работа с деца за ръководителката – Екатерина Петрова.;

Реализирани инициативи със социална насоченост с цел социална и културна интеграция на различни социални общности, включително такива в риск, неравностойно положение, етнически групи, възрастни хора, хора с увреждания и други. Дарителски кампании и акции. Доброволчество. Благотворителна дейност.

- Семинар на тема „Първи стъпки към равновесие в живота ни“ – част от световната седмица на коучинг, обучител Росен Рашков;
- Семинар на тема „Управление на емоциите“: Ден на българското кино, Безплатно кино прожекция по повод Свети Валентин и Ден на лозаря, Безплатни кино прожекции по повод Националния празник на България – 3 март, Фестивал на детското кино, Лятно кино,. Осъществяване на Коледните шоу програми с помощта на доброволци – работа с деца.

Организационна дейност. Повишаване квалификацията на кадрите:

- Балетен семинар за групите от балет „Галакси“, воден от преподаватели по хореография – Кранево;
- Работна среща и обмяна на опит на читалищата с името „Напредък“ – гр. Нова Загора.

Стопанска дейност. Търсене на възможности за подобряване на материално – техническата база. Ремонтни дейности, облагородяване на средата около читалището, обновяване на инвентар и т.н.

- Ремонтни дейности по базата, смяна на интериора на две стаи, подновяване на осветителни тела, боядисване.;

Читалищата ежегодно вземат участие и в дейности, планирани в общинския културен календар като:

- Участие на самодейци във възстановка по повод 140 години от Освобождението на Търговище;
- Участие на самодейци в културната проява в навечерието на Лазаровден – възстановка на обичаят „Лазаруване“;
- Участие на читалища в културната програма на панаирната седмица – 241 Изложение Търговище във фестивала „С дъх на хляб и мед“ и в „Алеята на занаятите“;
- Участие на читалищни дейци в общоградското шествие по повод Денят на българската просвета и култура – 24 май;

- Участие в Общинския празник „Под крушата на осенската поляна“ село Осен, община Търговище за Денят на независимостта на България – 22 септември.

- Участие на 10 читалищни колектива с над 110 самодейци от община Търговище взеха участие в Тринадесети Национален тракийски фолклорен събор „Богородична стъпка“ – Старозагорски минерални бани, община Стара Загора. В продължение на два дни хиляди гости от цялата страна се насладиха на българските музикални, певчески, танцови и етнографски традиции, по време на събора. Плакет и диплом за принос в съхранението и развитието на фолклора получи Народно читалище „Пробуда – 1928“ село Кралево.

- За пръв път се проведе Годишна среща на читалищните дейци по повод 1 ноември – Денят на народните будители посветена на тях тези, които са сърцето и душата на културния облик на всяко селище в община Търговище.

II. Изразходвани бюджетни средства от читалищата на територията на община Търговище през 2018 г.

Субсидираната численост на читалищата в община Търговище, през 2018 година е 50 субсидирани бройки. Стандартът за една субсидирана бройка съобразно Бюджет 2018 година е в размер на 8375 лв. В него са разчетени средства за дейност, заплати, други възнаграждения и плащания на персонала, осигурителни вноски и издръжка, както и средства съгласно Законът за здравословни и безопасни условия на труд. Годишната субсидия за 2018 година, за 50 субсидирани бройки за читалищата е в размер на 418 750 лв. Тези финансови средства недостигат, за ремонт на сградите.
Затова, извън тези средства, от бюджета на община Търговище за 2018 година, бяха подпомогнати следните читалища на територията на община Търговище:

- **Читалище с.Драгановец – 10 000 лв.**

С тези средства, финансирани от Община Търговище, читалищното ръководство, направи следните видове строителни и монтажни работи, а именно: ремонт на покрив – пренареждане на керемиди по покрива и подмяна на счупени керемиди, наковаване на челни рендосани дъски, импрегнирани на покрив, изкърпване на дъсчена обшивка по сачак от късометражни дъски, подмяна обшивка около комини с поцинкована ламарина, изкърпване мазилка по комини, фасадно тръбно скеле; вътрешен ремонт - на библиотека: подмяна на стара дървена дограма с PVC дограма, остъклена със стъклопакет 24 мм, монтаж на външни алуминиеви подпрозоречни

дъски, монтаж на вътрешни ПВЦ подпрозоречни дъски, обръщане, измазване, шпакловане и боядисване на страници около отвори на дограмата отвътре и подмазване отвън, направа на ПВЦ окачен таван на каратаван, доставка и монтаж луминесцентно осветително тяло; на читалня: подмяна на стара дървена дограма с PVC дограма, остъклена със стъклопакет 24 мм, монтаж на външни алуминиеви подпрозоречни дъски, монтаж на вътрешни ПВЦ подпрозоречни дъски, обръщане, измазване, шпакловане и боядисване на страници около отвори на дограмата отвътре и подмазване отвън; на стая – подмяна на стара дървена дограма с PVC дограма, остъклена със стъклопакет 24 мм, монтаж на външни алуминиеви подпрозоречни дъски, монтаж на вътрешни ПВЦ подпрозоречни дъски, обръщане, измазване, шпакловане и боядисване на страници около отвори на дограмата отвътре и подмазване отвън, направа на ПВЦ окачен таван на каратаван, монтаж луминесцентно осветително тяло 2 Х 36 W, подмяна греда на каратаван; на стая – компютърен кабинет: подмяна на стара дървена дограма с PVC дограма, остъклена със стъклопакет 24 мм, монтаж на външни алуминиеви подпрозоречни дъски, монтаж на вътрешни ПВЦ подпрозоречни, обръщане, измазване , шпакловане и боядисване на страници около отвори на дограмата отвътре и подмазване отвън, на коридор – подмяна на стара дървена дограма с PVC дограма, остъклена със стъклопакет 24 мм, подмяна на стара дървена входна врата с PVC/алуминиева дограма, остъклена със стъклопакет, монтаж на външни алуминиеви подпрозоречни дъски, монтаж на вътрешни ПВЦ подпрозоречни, обръщане, измазване, шпакловане и боядисване на страници около отвори на дограмата отвътре и подмазване отвън.

- **Читалище кв. Въбел – 10 000 лв.**

Видовете строително-монтажни работи, които се извършиха са: вътрешен ремонт: гипсова шпакловка по стени и латекс, обръщане, измазване и боядисване на страници около отвори на дограма – отвътре и подмазване отвън, обработка фуга и калкан на тераса над главния вход; покрив – частична подмяна на отделни керемиди и подмазване частично капаци, водосточни тръби от поцинкована ламарина, почистване и измитане на стари олуци, обшивка от поцинкована ламарина около капандура и комини, натоварване и разтоварване на отпадъци и превоз до 15 км.

- **Читалище с. Съединение – 10 000 лв.**

Видове строителни и монтажни работи, както следва: демонтаж на керемиди и разваляне на летвена обшивка по покрив, включително натоварване и извозване на строителни отпадъци, подмяна на единични греди, покриване покрив с дишаща мембрана, направа на летвена обшивка по покрив за керемиди, покриване покрив с керемиди върху летви - 10 % нови керемиди, претърсване на керемиди по покрив и подмяна на счупени керемиди, включително натоварване и извозване на строителни

отпадъци, подмяна на висящи олуци от поцинкована ламарина, покриване с капаци била и ръбове, вкл. подмазване – 70 % нови капаци, включително натоварване и извозване на строителни отпадъци, подмяна обшивка улами, чело, стени, комини с поцинкована ламарина – изхвъргачи, подмяна водосточни казанчета от поцинкована ламарина – обикновени.

В бюджета на културния календар за отбелязване на национални и местни празници, годишнини, културни събития и традиционни прояви в община Търговище се предвиждат средства и за читалищна дейност.

За 2018 година от бюджета на Община Търговище бяха осигурени следните суми:

- Годишна среща на читалищните дейци в общината – 3 000 лв.
- Обучение на читалищни секретари – 1 000 лв.
- Транспорт за участие в престижен национален събор или друг авторитетен форум на читалищни състави – 4 000 лв.

III. Силни страни на читалищата през 2018 година.

- Читалищата са български обществени институции, които изпълняват просветителски функции и самодейност.
- Те служат за изграждане и утвърждаване на националното самосъзнание.
- Техните сгради се състоят от библиотеки, салони и клубове по интереси.
- Имат богат библиотечен фонд и добра информационна база.
- Неразделна част са от културния календар на Общината, като някои от тях участват в тържествата.
- Като юридически лица с нестопанска цел са обект на специално законодателство – Закон за народните читалища /ЗНЧ/, Закон за обществените библиотеки /ЗОБ/, Устав на читалището и други.
- Читалищата получават държавна субсидия, която им гарантира относителна финансова стабилност.
- Някои от тях работят по отделни програми, партньори са по проекти.
- Читалищата все повече се ориентират към запазването на местното, традиционното автентичното наследство.
- Само едно читалище има собственост сграден фонд, и това е НЧ „Васил Левски – 1925“ село Васил Левски. Другите са общинска собственост, предстовена за безвъзмездно ползване.
- Стараят се да поддържат добър сграден фонд и сравнително добра материална база.
- Имат изградени партньорства с неправителствени организации. Добре си сътрудничат с Община, Областна администрация, РЕКИЦ, РБ „Петър Стъпов“ – гр. Търговище по места с кметства, детски градини, училища и други.

- Читалищата получават подкрепа от Община Търговище, чрез отпускане на финансови средства за ремонтни дейности, като всяка година, от 2016 година до към настоящия момент, след извършена селекция и подбор се одобряват по три читалища в общината. Подкрепя финансово участието на самодейни състави в престижен национален събор или фестивал.

- Читалищата насърчават творчеството. Това се осъществява, чрез школи, кръжоци, театър, литература, народно пеене и танци.

- Някои от читалищата са инициатори и/или организатори на конкурси, събори, фестивали, общоселски празници от местно, регионално и национално значение.

- Участниците в отделните читалищни състави и школи са носители на награди от регионални, национални и дори международни участия.

IV. Слаби страни.

- Библиотеките към читалищата в нашата община, разполагат със морално остарели и физически изхабени книги. Много малко са читалищата, които могат да си позволят да заделят средства конкретно за библиотечна дейност т.е за закупуване на нова литература и абонамент на периодични издания. Книгите, които постъпват в читалищните библиотеки са предимно от дарения, а тези книги знаем, че в повечето случаи не са нови. През 2018 година Министерството на културата обяви програма по която можеше да се кандидатства – „ Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информиранос“ колегите кандидатстваха, но одобрените бяха само четири читалища. Те успяха да си закупят с тези финансови средства, нови книги за библиотеките.

- Библиотеките към отделните читалища, които станаха целеви по програма „Глобални библиотеки – България“ през годините 2009, 2010 и 2011 бяха оборудвани със съвременна техника – компютри, принтери, скенери, мултимедии. Тази информационната база вече остаря . Имаме и читалища, които имат собствена техника не по програмата, но и тя вече не е в добро състояние. Имаме и читалища, които нямат техника и такива с техника, но без интернет. Кадрите ни се затрудняват да пишат на компютри въпреки, че през годините са преминали обучения за компютърна грамотност.

- Повечето не работят по програми и проекти. Затрудняват се при изготвянето на формулярите при кандидатстване.

- Трудно поддържат сградния фонд, поради липса на финансови средства. Остаряла материална база на места.

- Читалищните настоятелства на повечето места са в третата възраст и е нормално да не са така мотивирани, амбицирани и активно действащи.

- Повечето от тях не работят добре в екип и не търсят начини за устойчиво развитие на читалищните форми и дейност.

- Имат затруднения с развитието на детско любителско творчество, тъй като в повечето села, населението не е младо и липсват деца.

- Не се стремят да осъществяват креативна дейност.

- В повечето читалища не работят добре обучени професионалисти и специалисти с висше образование.

- На повечето места не се работи добре в екип – председател, секретар, работник – библиотека и ръководител/специалист културно – творческа дейност, настоятелство, проверителна комисия, членове на читалището и други.

- Броят на желаещите да стават читалищни членове намалява.

- Недостатъчен финансов ресурс.

- Недостатъчно търсене за алтернативни възможности за финансиране – дарителство и спонсорство.

- Необходимост от мениджърско мислене.

- Необходимост от по - млади хора с иновативни идеи и творечско мислене.

- Необходимо е по – високо заплащане за да има мотивираност на младите специалисти.

V. Препоръки.

- Читалищата в селата и кварталите да продължават своето устойчиво развитие и да търсят креативни и атрактивни форми, чрез които да присъстват в живота на хората по места. Да продължават да съхраняват, предават и популяризират местните традиции, обичаи, бит и култура на поколенията.

- Градското читалище да продъжава да е съвременен, модерен, културен и духовен център за децата, подрастващите и възрастните хора в града. Да продължават да развиват и търсят разнообразни и иновативни методи за работа.

ВНОСИТЕЛ:

РАЯ МАТЕВА
Заместник-кмет на Община Търговище

Съгласувал:
Весела Коларова
Юрисконсулт

Изготвил:
Нели Николова
Гл.експерт «Читалища»